

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 8. travnja 2009.

Vazmeno trodnevlje – stoer cijele liturgijske godine

Draga braćo i sestre!

Veliki tjedan, koji je za nas kršćane najvaniji tjedan u godini pruža nam priliku uroniti u središnje događaje otkupljenja, ponovno proivjeti uskrsno otajstvo, tu veliku tajnu vjere. Počevši od sutra, s Misom večere Gospodnje, svečani liturgijski obredi će nam pomoći dublje razmatrati muku, smrt i uskrsnuće Gospodinovo u danima Svetog vazmenog trodnevlja, stoera čitave liturgijske godine. Neka boanska milost otvori naša srca shvaćanju neprocjenjivog dara koji predstavlja spasenje koje nam je donijela Kristova rta! Taj je neizmjerni dar na divan način opisan u slavnom himnu sadranom u Poslanici Filipljanima (usp. 2, 6-11), koji smo u korizmi više put razmatrali. Apostol, u osnovnim crtama ali vrlo umješno, opisuje misterij Isusova ponienja u njegovoj mucu i smrti, nakon čega slijedi njegovo uzdignuće u slavu "da se na ime Isusovo – zaključuje sveti Pavao – prigne svako koljeno nebesnika, zemnika i podzemnika. I svaki će jezik priznati: Isus Krist jest Gospodin!" (2, 10-11).

Kako je čudesan, i ujedno iznenađujući, taj misterij! Isus, premda Bog, nije htio svoje boanske prerogative zadržati isključivo za sebe, nije htio svoje boanstvo, svoju boansku slavu i moć koristiti kao sredstvo trijumfa i znak odijeljenosti od nas. Naprotiv, "opljeni sam sebe" preuzevši na sebe bijedno i slabo ljudsko stanje – Pavao, u vezi s tim, koristi veoma sadrajan grčki izraz da označi Isusov kénosis. Boansko obličje (morphé) u Kristu se sakriva pod ljudskim obličjem, odnosno pod našom zbiljnošću označenom trpljenjem, siromaštvom, ljudskom ograničenošću i smrću. U dubokom i stvarnom dioništvu u našoj naravi, dioništvu u svemu osim u grijehu, išao je do one granice koja je znak naše ograničenosti i smrti. Ali, sve to nije bilo plod nekog mračnog

mehanizma ili slijepog usuda; bio je to radije njegov slobodni izbor i izraz pristanka uz Očev naum spasenja. A smrt kojoj je išao ususret – dodaje apostol – bila je smrt na kriju, od koje poniavajuću i goru čovjek ne moe zamisliti. Sve to je Gospodin svega svijeta učinio iz ljubavi prema nama: iz ljubavi je htio "opljeniti samoga sebe" i postati naš brat; iz ljubavi je postao dionik našeg stanja, stanja svakog muškarca i svake ene. U vezi toga veliki svjedok istočne tradicije, Teodoret Cirski piše: "Budući da je po svojoj naravi Bog i budući da je bio jednak Bogu, nije to drao nečim velikim, kao što to čine oni koji su primili neku čast koja je iznad njihovih zasluga, već je, skrivajući svoje zasluge, izabrao najdublje ponienje i preuzeo obličje ljudskog bića" (Komentar na Poslanicu Filipljanima, 2, 6-7).

Uvod u Vazmeno trodnevlje, koje će započeti sutra – kao što sam rekao – sugestivnim popodnevnim obredima Velikog četvrtka, je svečana Misa posvete ulja, koju ujutro biskup slavi sa svojim svećenicima i tijekom koje zajednički obnavljaju svećenička obećanja izgovorena na dan ređenja. To je gesta od velike vrijednosti, veoma zgodna prilika u kojoj svećenici ponovno potvrđuju vlastitu vjernost Kristu koji ih je izabrao za svoje posluitelje. Taj svećenički susret ima uz to posebno značenje, jer je gotovo priprava za Svećeničku godinu, koju sam proglasio u povodu 150. obljetnice smrti svetog Arškog upnika i koja će započeti 19. lipnja. Na Misi posvete ulja bit će također blagoslovljeno ulje za bolesničko pomazanje i katekumensko ulje te posvećeno krizmeno ulje. Ti obredi na simboličan način označavaju puninu Kristova svećeništva i onog crkvenog zajedništva koje čini ivim tijelom kršćanski puk, okupljen zbog euharistijske rtve i oivljen u jedinstvu darom Duha Svetoga.

Na popodnevnoj Misi večere Gospodnje, Crkva se spominje ustanovljenja euharistije, ministerijalnog svećeništva i nove zapovijedi – mandatum novum – ljubavi, koju je Isus ostavio svojim učenicima. O onome što se dogodilo u dvorani Posljednje večere, uoči Gospodinove muke, sveti Pavao nudi jedno od najdrevnijih svjedočanstava: "Gospodin Isus – piše on pozivajući se na usmenu predaju koja je tada već jamačno bila veoma raširena – one noći kad bijaše predan uze kruh, zahvalivši razlomi i reče: 'Ovo je tijelo moje - za vas. Ovo činite meni na spomen.' Tako i čašu po večeri govoreći: 'Ova čaša novi je Savez u mojoj krvi. Ovo činite kad god pijete, meni na spomen'" (1 Kor 11, 23-25). Riječi su to bremenite misterijem, koje jasno očituju Kristovu volju: pod prilikama kruha i vina On se uprisutnjuje svojim predanim tijelom i svojom prolivenom krvlju. To je rtva novog i konačnog saveza ponuđenog svima, bez razlike u rasi i kulturi. I tim svetim obredom, kojeg predaje Crkvi kao najviši dokaz svoje ljubavi, Isus ustanovljuje slubenike i svoje učenike i sve one koji će tijekom stoljeća vršiti taj misterij. Veliki četvrtak predstavlja zato novi poziv na zahvaljivanje Bogu za najviši dar euharistije, kojeg treba pobono primati i kojem se treba klanjati ivom vjerom. Zato, Crkva, nakon slavljenja mise, potiče na bdijenje u prisutnosti Presvetog sakramenta, podsjećajući na alosni čas koji je Isus prošao u samoći i molitvi u Getsemaniju, prije no što će biti uhićen i potom osuđen na smrt.

Došli smo tako do Velikog petka, dana Gospodinove muke i raspeća. Svake godine, uranjajući u šutnju pred Isusom obješenim na drvu kria, primjećujemo koliko su pune ljubavi riječi koje je

izgovorio uoči toga, tijekom Posljednje večere. "Ovo je krv moja, krv Saveza, koja je prolivena za mnoge" (usp. Mk 14, 24). Isus je htio prinijeti svoj ivot kao rtvu za otpuštenje grijeha čovječanstva. Kao i euharistija, tako i muka i smrt Isusova na kriju predstavlja misterij koji je ljudskom razumu nedokučiv. Nalazimo se pred nečim što bi ljudski gledano moglo izgledati apsurdno: Bog ne samo da je postao čovjekom, ne samo da je trpio da bi spasio čovjeka preuzevši na sebe teret čitave tragedije ljudskog roda, već umire za čovjeka.

Kristova smrt doziva u svijest svu bol i sva zla koja opterećuju čovjeka svih vremena: teški teret naše smrti, mrnje i nasilja koji još uvijek ostavljaju na zemlji krvavi trag. Gospodinova muka se nastavlja u trpljenju ljudi. Kao što s pravom piše Blaise Pascal, "Isus će biti u agoni sve do svršetka svijeta; ne smije se spavati za toga vremena" (Misli, 553). Ako je Veliki petak dan pun alosti, to je, dakle, istodobno dan vrlo pogodan za ponovno buđenje naše vjere, kako bi naša nada postala čvršća i kako bi stekli hrabrosti da nosimo vlastiti kri s poniznošću, povjerenjem i predanošću u Boga, sigurni u njegovu potporu i njegovu pobjedu. U liturgiji toga dana se pjeva: O Crux, ave, spes unica – Zdravo, kriju, nado jedina!

Ta nada jača u velikoj šutnji Velike subote, u očekivanju Isusova uskrsnuća. Na taj dan u crkvama vlada tišina i nisu predviđeni posebni liturgijski obredi. Crkva bdije u molitvi poput Marije i zajedno s Marijom, dijeleći iste osjećaje boli i pouzdanja u Boga. S pravom se preporučuje da se tijekom cijeloga dana sačuva molitveno ozračje, koje pridonosi meditaciji i pomirenju; vjernike se potiče da pristupe sakramentu pokore, kako bi mogli obnovljena duha sudjelovati u uskrsnim slavljinama.

Sabranost i šutnja Velike subote uvode nas u noć i svečano Vazmeno bdijenje, "majku svih bdijenja", kada će se u svim crkvama i zajednicama prolomiti pjesma radosti zbog Kristova uskrsnuća. Ponovno će biti proglašena pobjeda svjetla nad tamom, ivota nad smrću i Crkva će se radovati u susretu sa svojim Gospodinom. Ući ćemo tako u ozračje Uskrsnuća.

Draga braćo i sestre, oraspoloimo se da snano doivimo Sveto trodnevlje, kako bismo sve dublje bili dionici Kristova otajstva. Neka nas na tome putu prati Sveta Djevica, koja je u tišini slijedila Sina Isusa sve do Kalvarije, sudjelujući s velikim bolom u njegovoj rtvi i otajstvu otkupljenja, postavši tako Majkom svih vjernika (usp. Iv 19, 25-27). Zajedno s njom ćemo ući u dvoranu Posljednje večere, ostat ćemo podno kria, bdjeti u duhu uz Krista umrlog očekujući s nadom zoru svjetlom obasjanog dana uskrsnuća. Već unaprijed izraavam svima vama, vašim obiteljima, upama i zajednicama najsrdačnije čestitke za radostan i svet Uskrs.

Papin pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Najljepše pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, posebno profesore i učenike iz Druge gimnazije iz Splita! Predragi, Isus nas je ljubio do kraja! Ovih će nam se dana pred očima ponovo ocrtati otajstvo razapete Ljubavi. Slijedite Gospodina predanim srcem i zahvalite mu pouzdanom vjerom i vjernom ljubavi, kako bi se u vama očitovala silna snaga Uskrsloga. Hvaljen Isus i Marija!

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana